

NIEUWS

NIEUWSBULLETIN 16 februari 2021

Sov i dz

Stop onnodige vrijheidsbeperking in de zorg

!

Beste sympathisanten van SOVIDZ,

Het is alweer enige maanden geleden dat u van ons hebt gehoord. Daarom brengen wij u met deze nieuwsbrief op de hoogte van de huidige stand van zaken.

Sinds de vorige nieuwsbrief heeft SOVIDZ geen acties ondernomen in de richting van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) of het ministerie van VWS. Onze ervaring van vorig jaar is helaas dat dat niet oplevert wat wij hadden gehoopt: daadkrachtig optreden van IGJ en daardoor een snelle verbetering bij te strenge beperkingen in zorginstellingen.

Met individuele adviezen aan mensen die zich bij ons melden, is het ons de afgelopen maanden wél een aantal keren gelukt om verandering te krijgen in een te strenge bezoekregeling of beperking van de bewegingsvrijheid. Daarom zetten wij in deze nieuwsbrief de belangrijkste informatie over de huidige wet- en regelgeving op een rij. Wellicht kunt u in voorkomende gevallen de bestuurder of de cliëntenraad van de instelling waarmee u te maken hebt, wijzen op onderstaande informatie.

Op 1 december 2020 is de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (ook wel 'coronawet') ingegaan. Deze wet geeft bewoners van zorginstellingen **recht op bezoek van 'tenminste één**

Het bestuur van SOVIDZ bestaat uit vrijwilligers.

Mocht u een gift willen doen voor ons werk, dan stellen wij dat zeer op prijs.

Ons rekeningnummer is NL79 INGB 000 6117 067

t.n.v. Stichting SOVIDZ.

Meer informatie over SOVIDZ vindt u op

www.sovidz.nl

familied of naaste van een cliënt, behoudens in geval van uitzonderlijke omstandigheden'. De Tijdelijke wet schrijft de bestuurder voor om een heel zorgvuldige afweging te maken over het beperken van bezoek, in overleg met onder meer de cliëntenraad. De wet biedt een uitzonderingsmogelijkheid voor 'uitzonderlijke omstandigheden', maar maakt duidelijk dat algehele sluiting niet de bedoeling is.

'Alle bewoners zijn voor de tweede keer gevaccineerd. Het zal mij benieuwen of de bezoekregeling versoepeld wordt.'

Bron: Twitter

Het gebeurt nogal eens dat een huis met besmettingen tóch (deels) wordt gesloten voor bezoek. Dit mag alleen als de uitbraak 'dreigend oncontroleerbaar' is en dan zo kort mogelijk, vindt ActiZ, de koepel van zorginstellingen. Een korte sluiting dient bijvoorbeeld om iedereen te testen en in beeld te krijgen hoe groot de uitbraak is. Doorgaans zijn daarvoor één of twee dagen nodig. ActiZ schreef ook eerder al, in een handreiking van september 2020, dat bezoek 'in principe altijd mogelijk' moet zijn.

Het Outbreak Management Team heeft in zijn [nieuwste advies](#) over verpleeghuizen (eind januari) geadviseerd: stel per bewoner een 'bezoekbubbel' in van 2 à 3 personen, van wie per dag maximaal één op bezoek komt. Dat advies is uitgebracht op verzoek van Verenso, de vereniging van specialisten ouderengeneeskunde.

Bewoners verplichten om op hun appartement te blijven, is een vorm van verplichte **quarantaine**. Isolatie/quarantaine mag alleen verplicht worden opgelegd als iemand zelf besmet is, of een nauw contact of huisgenoot is van een besmette persoon. Quarantaine naar aanleiding van bijvoorbeeld familiebezoek of een afspraak

in het ziekenhuis mag niet worden opgelegd. De Wet publieke gezondheid maakt het mogelijk quarantaine of isolatie op te leggen om een andere reden dan bovenstaande, maar dan moet de burgemeester of de voorzitter van de Veiligheidsregio daarvoor een beschikking afgeven. Dat is sinds het begin van de coronapandemie nog niet voorgekomen.

‘Wat heb je eraan om het laatste jaar van je leven wel gevaccineerd te zijn maar je dierbaren niet mag zien’

Bron: Twitter

Als bewoners tegen hun wil in quarantaine worden geplaatst of andere regels tegen hun wil krijgen opgelegd, moet de instelling daarvoor de stappen uit de Wet zorg en dwang doorlopen en ook de Wzd-functionaris inlichten. Dat geldt bijvoorbeeld als cliënten met dementie niet naar de tuin of naar buiten mogen. De instelling is verplicht klachten over dergelijke beperkingen op verzoek van de cliënt of diens vertegenwoordiger voor te leggen aan de Klachtencommissie Onvrijwillige zorg (zie www.kcoz.nl). Cliënten zonder dementie vallen niet onder de reikwijdte van deze wet.

Sovidz bij [Hollandse Zaken](#), 18 juli 2020

ActiZ pleit in de [handreiking](#) van september 2020 voor **maatwerk** voor bewoners van zorginstellingen (zie pagina 6). Dat maatwerk moet tot stand komen in overleg met bewoner en familie en worden vastgelegd in het zorgleefplan. Wij zijn nog vrijwel geen huizen tegengekomen die dit maatwerk daadwerkelijk bieden, maar ActiZ schrijft het toch echt, dus het kan geen kwaad in voorkomende gevallen naar deze handreiking te verwijzen en om maatwerk te vragen.

Wat te doen als u vindt dat de mogelijkheden voor bezoek bij uw naaste te beperkt zijn of dat hij of zij te weinig bewegingsvrijheid krijgt? U hebt diverse opties.

1. In **gesprek** gaan met de leidinggevende van de betreffende afdeling en wijzen op bovenstaande informatie.
2. Als dit niets oplevert, kunt u een **klacht** indienen bij de klachtenfunctionaris van de instelling. Nadeel is dat de klachtenfunctionaris 6 weken de tijd heeft om op uw klacht te reageren.
3. U kunt daarnaast een melding doen bij het **Landelijk Meldpunt Zorg**, onderdeel van IGJ. Zij reageren doorgaans binnen een week. Melden kan via een formulier op de site of via info@landelijkmeldpuntzorg.nl. Onze ervaring is totnogtoe dat de Inspectie over klachten van bezoekbeperking steeds zegt ‘daar mag de bestuurder toe besluiten, als de procedure maar goed is gevolgd’ (overleg met onder meer

*‘Cliëntenraden van verpleeghuizen waren niet altijd betrokken bij de besluitvorming rondom de bezoekersregeling’
(onderzoek LUMC, 8 feb 2021)*

de cliëntenraad), maar volgens bovenstaande richtlijnen mag een bestuurder niet alles zomaar besluiten, zelfs als die andere partijen het ermee eens zijn. Het is dus belangrijk dat u zich niet door het Meldpunt Zorg met een kluitje in het riet laat sturen.

4. Een andere optie is om contact op te nemen met de **cliëntenraad**. Dat is de rechtstreekse gesprekspartner van de bestuurder. Een bestuurder mag pas een bezoekerregeling invoeren, als (onder meer) de cliëntenraad het daarmee eens is. Haast is géén gegronde reden om de cliëntenraad te passeren. De rol van de cliëntenraad in coronatijd vindt u [hier](#) helder omschreven.

Onze ervaring is dat de ruimte die een cliëntenraad krijgt én de kracht en professionaliteit die cliëntenraden zelf laten zien, enorm wisselt per instelling. De ene cliëntenraad blijkt ook veel beter op de hoogte te zijn van bijvoorbeeld het nieuwste OMT-advies en de ActiZ-handreiking dan de andere. Mocht u het idee hebben dat de cliëntenraad van de instelling waarmee u te maken hebt, slecht geïnformeerd is en/of zwak

optreedt, dan kunt u hen wijzen op bovenstaande informatie. Meer informatie over en voor cliëntenraden vindt u op www.loc.nl. Het LOC is ook telefonisch bereikbaar voor advies.

*Gevonden briefje op de kamer van een verpleeghuisbewoner (91) tijdens een tweede bezoekersstop in bibberig handschrift
'Haal mij hier uit'*

5. Als het gaat om een beperking die onder de Wet zorg en dwang valt (voor mensen met dementie), is het raadzaam om contact op te nemen met de **cliëntenvertrouwenspersoon**. De cliëntenvertrouwenspersoon kan ondersteuning bieden bij het indienen van een klacht. Contactgegevens van de cliëntenvertrouwenspersoon zijn te vinden op de website van de instelling.

6. Om snel een doorbraak te bevorderen, kan het helpen om contact te zoeken met lokale of regionale **media** en daar uw verhaal te doen. Wij hebben gemerkt dat sommige huizen hierdoor héél snel versoepeling hebben doorgevoerd. Er zijn echter ook bestuurders die minder of niet gevoelig zijn voor media-aandacht. Door het uitblijven van krachtig optreden van de IGJ, zien wij bovenstaande mogelijkheden op dit moment als belangrijkste opties om versoepeling van te strenge bezoeksregelingen te bewerkstelligen. Daarnaast hopen we uiteraard dat het vaccineren van bewoners en personeel snel meer vrijheden zal bieden in ouderenzorginstellingen. Vooralsnog lijkt dat echter niet het geval.

Tot slot wijzen wij u nog graag op twee documenten die u wellicht interesseren: Een [rechtszaak](#) om ruimere bezoekmogelijkheden af te dwingen, was niet succesvol. Hoogleraar Anne Mei The schreef met Pieter Hilhorst een [artikel](#) over het in hun ogen eenzijdige beleid in verpleeghuizen in deze tijd.

Hartelijk dank voor uw steun aan SOVIDZ en veel sterkte gewenst in uw persoonlijke situatie.

'De beschaving van een samenleving valt af te meten aan de wijze waarop ze omgaat met ouderen'

Bron: Twitter